

SARI

Martaningtyas, Andriana, 2009. *Peningkatan Keterampilan Membaca Kalimat Berhuruf Jawa dengan Metode Lagu Dolanan pada Siswa Kelas V SDN Kudur Winong Pati.* Skripsi. Jurusan Bahasa dan Sastra Jawa. Fakultas Bahasa dan Seni. Unnes. Pembimbing I: Drs. Esti Sudi Utami, BA, M.Pd. Pembimbing II: Drs. Hardyanto

Wosing tembung : maca swara, kalimat berhuruf Jawa, metodhe lagu dolanan

Salah sawijining kompetensi sing ana ing Kurikulum Tingkat Satuan Pendidikan ing SD Negeri Kudur Kecamatan Winong, Kabupaten Pati yaiku maca ukara aksara Jawa. Para murid rumangsa kangelan maos ukara aksara Jawa. Bab iki jalaran metodhe sing digunakake guru ing pasinaon ora efektif, mula murid ngrasa kurang seneng lan bosen ing pasinaon. Kanggo ngundhakake trampile maca ukara aksara Jawa, digunakake metodhe tembang dolanan. Metodhe tembang dolanan dicakake mengku karep bisaa ngundhakake trampile murid maca ukara aksara Jawa lan lakune pasinaon luwih nyenengake.

Paneliten iki kepingin ngerten (1) kepriye undhaking trampile murid SD Negeri Kudur sakwise entuk pasinaon nganggo metodhe tembang dolanan? (2) kepriye owah-owahane tindak-tanduke murid SD Negeri Kudur sakwise entuk pasinaon nganggo metodhe tembang dolanan? Dene ancase paneliten iki yaiku (1) nggamarake undhake trampile maca ukara aksara Jawa murid SD Negeri Kudur sakwise entuk pasinaon nganggo metodhe tembang dolanan, lan (2) nggamarake owahe tindak-tanduke murid SD Negeri Kudur sakwise entuk pasinaon nganggo metodhe tembang dolanan.

Paneliten iki ditindakake nganggo cengkorongan *penelitian tindakan kelas* (PTK). Anggone nindakake ping loro yaiku, siklus I lan siklus II. Subjeke paneliten iki yaiku undhake maca swara ukara aksara Jawa siswa kelas V SD Negeri Kudur kanthi metodhe tembang dolanan. *Variabel* ing paneliten iki yaiku *variabel input-output* lan *variabel proses*. Teknik nglumpukake dhata kanthi cara *observasi*, *wawancara*, *jurnal*, lan *dokumentasi*. Teknik analisise dhata nganggo analisis *deskripsi prosentase* lan *analisis deskriptif kualitatif*.

Asil paneliten nuduhake ana undhaking trampile maca ukara aksara Jawa murid SD Negeri Kudur sawise dianakake pasinaon kanthi metodhe tembang dolanan. Bab iki bisa ditonton saka biji prasiklus sing maune 64,33 mundhak dadi 68,8 ing siklus I lan ing siklus II mundhak maneh dadi 75,84. Persentase undhaking skor rata-rata ing prasiklus menyang siklus I 5,83%, saka siklus I marang siklus II 11,4%, lan saka prasiklus marang siklus II 15,18%. Sakliyane kuwi uga ana owah-owahan tindak-tanduke murid. Sing maune pasip, sakwise nganggo srana metodhe tembang dolanan dadi luwih *aktif* takon lan aweh komentar.

Pamrayoga saka paneliten iki, yaiku (1) guru mata pelajaran bahasa Jawa bisaa luwih *inovatif* ana ing pasinaon supaya ora mboseni, (2) cara kang ditindakake paneliti bisa dadi tetimbangan guru basa Jawa rikala menehi pasinaon maca ukara aksara Jawa ngganggo metodhe tembang dolanan ing klas-klas liya.